

Κ. Φιλίππου:
Πρός τό 'Υπουργείο
Συντονισμού

Μιά σκιαγράφιση
τῆς καταστάσεως
μέ προτάσεις
ἀναπτύξεώς της

Ἡ ναυπηγική βιομηχανία στήν Ἑλλάδα

Ἐπόμνημα, γιά τή ναυπηγική βιομηχανία στήν Ἑλλάδα, ἀπέστειλε πρὸς τό Ἐπιμελητήριο Συντονισμοῦ καί Προγραμματισμοῦ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Φιλίππου. Τό ἀποσταλέν ἐπόμνημα, πού εἶναι μιά σκιαγράφιση τῆς ὑφιστάμενης σήμερα καταστάσεως μέ παράλληλη ὑποβολή προτάσεων γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς ναυπηγοβιομηχανίας στή χώρα μας, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἡ ναυπηγική βιομηχανία δέον νά διαιρεθῆ εἰς τρεῖς κλάδους: Τήν τῶν νέων κατασκευῶν, μετασκευῶν καί ἐπισκευῶν.

Ἡ διαμόρφωσις τῆς παρούσης καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι φέρει βασικῶς τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά:

1 ΜΕΓΑΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: (Ἑλληνικά Ναυπηγεῖα, Ναυπηγεῖα Ἐλευσίνος, Νεώριον Σύρου, Ναυπηγεῖα Καρρά): Ἡ βιομηχανία αὕτη ἀσχολεῖται καί μέ τούς τρεῖς ὡς ἄνω κλάδους καί ἡ ἐπιφάνεια καί φύσις τῶν ἐργασιῶν τῆς (μεγάλη ναυτιλία) εἶναι τοιαύτη ὥστε νά ἐπηρεάζεται ἐν πολλοῖς ὑπό τῶν αὐτῶν παραγόντων, οἱ ὁποῖοι ἐπίδρουν καί ἐπὶ τῶν ἄλλων ναυπηγείων, ὑπό διεθνή κλίμακα, τουλάχιστον τῆς περιοχῆς Μεσογείου. Εἶναι βασικός παράγων ἀναπτύξεως, τῆς ναυπηγικῆς καί παραναυπηγικῆς βιομηχανίας, πηγὴ ἀπασχολήσεως προσωπικοῦ, φυτώριον ἐκπαιδεύσεως καί ἀναπτύξεως τῆς τεχνολογίας εἰς τήν χώραν μας. Ἀπαιτεῖ μεγάλα κεφάλαια, διακινεῖ καί διακυβεύει μεγάλα κεφάλαια. Δέν ἐπιθυμοῦμε νά ἐπεισέλθωμεν βαθύτερα εἰς τό θέμα, τό ὁποῖον, εἰς τήν παρούσαν κατάστασιν, δέν πρέπει νά παρουσιάζη, εἰς τήν χώραν μας, σοβαρά καί ἰδιάζοντα προβλήματα, παρό-

μοια ἐκείνων τῶν ἄλλων ναυπηγείων τῆς ἀλλοδαπῆς (τοποθέτησις παραγγελιῶν, πιστοδότησις, διεθνεῖς οικονομικά τάσεις, ναῦλοι, κόστος ὑλικῶν, προσωπικόν, ἀπεργεῖαι κλπ).

Αἱ μεγάλοι μονάδες λόγω τῶν ὑψηλῶν ἐπενδύσεων, ἐξόδων κινήσεως καί μεγάλου σχετικῶς ἀπασχολούμενου προσωπικοῦ, ἔχουν ἀνάγκη συνεχοῦς ἀπασχολήσεως. Ἐν τούτοις αὗται ἐπηρεάζονται ἐντόνως καί ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν καί ἐκ τῶν διεθνῶν παραγόντων. Ὡς ἐκ τούτου θέλομε μόνον νά ἐπισημάνωμεν ὅτι ἡ μελλοντικὴ δημιουργία μεγάλων μονάδων δέον νά γίνη μετά προσοχῆς καί καλῶς τεκμηριωμένη, διὰ νά μὴ φθάσουν αὗται κάποτε εἰς τούς ἀντίποδας τῆς ἀπασχολήσεως, ὡς συμβαίνει μέ τήν βαθειάν κρίσιν, ἡ ὁποία μαστίζει πολλά ναυπηγεῖα Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν.

2 ΜΙΚΡΟ - ΜΕΣΑΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: (α. — Ναυπηγεῖα περιοχῆς Περάματος — Σαλαμίνας, ἀσχολούμενα βασικῶς μέ νέας κατασκευάς μόνον. β. — Ἐλασματοurgerεῖα, μηχανουργεῖα, ἠλεκτροτεχνεῖα, σωληνουργεῖα κλπ, ἀσχολούμενα μέ ἐπισκευάς καί μετασκευάς καί συμπληρώνοντα ἐπίσης ἀνάγκας τῶν ναυπηγείων, ὡς ἄνω α):

♦ Σχετικῶς μέ (α): Σήμερον ἐκτελοῦνται ναυπηγήσεις πλοίων μέχρι 5000 τόν. d.w περίπου καί ὑπάρχουν προοπτικαί διὰ κατασκευάς ἕως 10000 μέ 15000 τόν. d.w. Ἡ ἐπίδοσις τῶν ναυπηγικῶν αὐτῶν μονάδων εἰς κατασκευάς τοῦ ὡς ἄνω μεγέθους κρίνεται ἰδεώδης διότι:

— Ὑπάρχει διεθνῶς ζήτησις πλοίων τοῦ μεγέθους τούτου καί ἡ ζήτησις αὕτη θά ὑπάρχη πάντοτε.

— Τό κόστος τῶν πλοίων τούτων εἰς τήν Εὐρώπην εἶναι ὑψηλόν.

— Τά προκύπτοντα τεχνολογικά προβλήματα είναι συνήθως άπλά.

— Υπάρχει ύψηλή σχέσις άπασχολήσεως προσωπικού προς ύλικά.

— Η μορφή τής εργασίας είναι προσηρμοσμένη εις τήν Έλληνικήν νοοτροπίαν.

Πρός ανάπτυξιν τών ναυπηγικών μονάδων τής κατηγορίας αυτής άπαιτούνται τά κάτωθι:

➔ Πηγαί χρηματοδοτήσεως διά κεφάλαια ανάπτυξεως τών εγκαταστάσεων, κινήσεως, παροχής πιστωτικών διευκολύνσεων προς πελάτας, παροχής έγγυήσεων καλής κατασκευής προς πελάτας ή ποινικών ρητρών, κλπ. Η διαδικασία παροχής χρηματοδοτήσεως ή έγγυήσεως θά πρέπει νά είναι ταχεία και νά έξευρεθίη τρόπος ώστε τό έκάστοτε ναυπηγείον νά γνωρίζη τό ύψος τών κεφαλαίων, τά όποια θά δύνανται νά άντλήση, έντός ώρισμένου χρονικού διαστήματος και νά μήν εξαρτάται έκ χρηματοδοτήσεων «ανά περίπτωση» και κατόπιν μακράς διαδικασίας, έγκρίσεως και παροχής δυσβαστάκτων έγγυήσεων προς τούς πιστοδοτούντας.

Ως προϋπόθεσις όμως τών ως άνω, αί μικρο — μεσαία ναυπηγικά μονάδες θά πρέπει νά παρουσιάσουν έχέγγυα δραστηριότητας, οργανώσεως, τεχνολογικής ύποδομής, εγκαταστάσεων κλπ. Ο τρόπος αντιμετώπισεως τών ως άνω δέν είναι εύκολος και πλήν τών έσωτερικών των προβλημάτων, τά όποια θά πρέπει νά έπιλυθούν, έξωτερικοί ανασταλτικοί παράγοντες θά πρέπει νά άμβλυνοθούν και ει δυνατόν νά έκμηδενισθούν. Έξ άλλου, θά είναι πιθανώς σκόπιμον, αί ναυπηγικά μονάδες νά έχουν διάρθρωσιν προς άνάλυψιν και μετασκευών και έπισκευών έντονώτερον, ώστε νά διατηρείται ένα ίσοζύγιον ήτοι εις κάμψεις τής δραστηριότητας τών νέων κατασκευών νά γίνεται μετατόπισις τής δραστηριότητας εις έπισκευάς και αντίθέτως.

♦ Σχετικώς μέ (β): Η γεωγραφική τοποθέτησις τής Ελλάδος κρίνεται πολύ καλή διά τήν ανάπτυξιν τών έπισκευών εις τό μεγαλύτερον δυνατόν σημείον, προς έξυπηρέτησιν άφ' ενός μόν του έθνικού πλοίου, τό όποϊον όσον αί συνθήκαι του έπιτρέπουν, προτιμᾶ νά έκτελῆ τās έπισκευάς του ένταύθα, άφ' έτέρου δέ τής διεθνούς ναυτιλίας και βασικώς διά μεγέθη πλοίων, κυκλοφορούντα εις τήν Μεσόγειον ή δυνάμενα νά διέλθουν διά του Σουέζ. Έπίσης, ή μεγάλη σχέσις άπασχολήσεως προσωπικού προς ύλικά και ή ύπάρχουσα παράδοσις και ή έμφυτος Ικανότης του Έλληνοσ, διά εργασίας του είδους τούτου, είναι στοιχειά, τά όποια δέον νά υποστηριχθούν και νά αναπτυχθούν όσον τό δυνατόν περισσότερον. Έν τούτοις ό κλάδος τούτος, άποτελούμενος έκ πλειάδος εργοστασίων, ποικίλου δυναμικότητας, στάθμης και τεχνικής Ικανότητας, οργανώσεως και οικονομικής έπιφανείας, εύρίσκειται άνοργάνωτος τελείως και έρμαιοσ, πλήν τής περιπτώσεως όλίγων τινών έπιχειρήσεων, αί όποια έχουν άποκτήσει έπιφάνειαν δικαιολογούσαν τήν έμπιστοσύνην του πελάτου εις τό έργον των.

● Κρίνεται σκόπιμον όπως δημιουργηθούν κίνητρα προς όργάνωσιν του κλάδου έπισκευών — μετα-

σκευών επί σοβαράς βάσεως, μέ Ικανόν τεχνολογικόν έξοπλισμόν και έπιστημονικόν υπόβαθρον και νά άπλουστευθούν ή καταργηθούν όλα τά ανασταλτικά εκείνα στοιχειά, τά όποια δυσκολεύουν σήμερον τήν έκτέλεσιν πλείστων όσων εργασιών ή έπιβαρύνουν τά τιμολόγια άνευ λόγου. Ίδιαιτέρως έπισημαίνεται ή ανάγκη προσκτήσεως και άλλων μέσων δεξαμενισμού πλοίων, έφ' όσον τό ύπάρχον προνόμιον υπέρ τών Έλληνικών Ναυπηγείων και εκείνων τής Έλευσίνος θεωρείται πλέον άνεδαφικόν και άνευ ούσίας.

Έξ άλλου, εκπληρουμένων τών προϋποθέσεων οργανώσεως του κλάδου, ούτος δέον νά τύχη οικονομικής ύποστηρίξεως υπό μορφήν κεφαλαίων εγκαταστάσεως και κινήσεως και άναλόγως τής περιπτώσεως, χρηματοδοτήσεως έπισκευών μεγαλυτέρας έπιφανείας τής συνήθους. Η χρηματοδότησις εις τήν περίπτωσην αυτήν θά πρέπει νά έχη τήν δυνατότητα νά προωθειται ταχέως, διότι εις τās έπισκευάς, πλήν του παράγοντος «χαμηλόν κόστος», ό έλάχιστος χρόνος άκινήσιος του πλοίου είναι βασικός συντελεστής επιτυχίας.

Είναι γνωστόν ότι τό κράτος έχει κατά καιρούς λάβει διάφορα μέτρα ανάπτυξεως τής ναυπηγικής βιομηχανίας γενικώς. Η εφαρμογή τών μέτρων τούτων έχει γίνει όμως βραδέως και πολλάκις εξατμίζεται μέχρις ότου νά φθάση εις τό στάδιον τής ύλοποιήσεως. Όλα τά σκέλη τής βιομηχανίας δέν έχουν βοηθηθίη κατά τό όρθόν μέτρον, πολλοί δέ δευτερογενείς παράγοντες έξουδετερώνουν τόν αρχικόν σκοπόν. Τό Ισχύον μέτρον πιστοδοτήσεως του έφοπλιστου διά νέας ναυπηγήσεις κλπ. και ούχι του αναλαμβάνοντος τό έργον εργοστασίου, είναι παράδοξον και κατά τήν γνώμη μας, πρόξενος άνωμαλιών, υπερβάσεων, κακοτεχνιών και γενικώς επιδρά ούχι τόσοσ επωφελώς επί τής ναυπηγικής ανάπτυξεως.

Έξ άλλου, νομίζομεν ότι είναι έπιτακτική ανάγκη ή μελέτη τών κάτωθι γενικών θεμάτων, καλυπτόντων όλον τόν Έλληνικόν χώρον:

1) Μεγάλη ναυπηγική βιομηχανία. Ανάπτυξις ύπαρχούσης και δημιουργία νέων εγκαταστάσεων.

2) Μικρο — μεσαία ναυπηγική βιομηχανία. Ανάπτυξις ύπαρχουσών εγκαταστάσεων νέων κατασκευών και εκείνων τών έπισκευών: α) εις τήν περιοχήν μείζονος λιμένος Πειραιώς και β) εις άλλας περιοχάς τής επικρατείας.

Η μελέτη θά πρέπει νά καθορίξη, διά μόν τās νέας εγκαταστάσεις τās άπαιτούμενας προϋποθέσεις, διά δέ τās ύπαρχούσας, νά δημιουργηθίη κίνητρα διά άρτιωτέραν όργάνωσιν και ανάπτυξιν του κλάδου, νά καθορίξη σαφώς τās προϋποθέσεις χρηματοδοτήσεως και νά υποδεικνύη τά ύπάρχοντα αντικίνητρα, τά όποια θά πρέπει νά καταργηθούν.

Η έγκρισις ιδρύσεως νέων ναυπηγικών — έπισκευαστικών μονάδων, οιασδήποτε δυναμικότητας, θά πρέπει νά ένταχθίη εις τό ως άνω γενικόν σχέδιον και νά μήν παρασυρθίη τό κράτος εις τήν παρουσιαζομένην σήμερον προσφοράν δημιουργίας πλειόνων μονάδων.